

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in  $\frac{1}{2}$ , za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še  $\frac{1}{2}$  gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

## Oznailo.

Ker s prihodnim mescom Kozoperskam druge kvatre nastopijo in z njimi se nova naročba na „Slovenijo“ prične, prosimo vse tiste gospode, ki so ali le za ene kvatre naročeni, ali ki se prijemnikom vnorič pridružiti hočejo, se kmalo oglašiti, de pošiljanje ne zastane in de iztisov Slovenije ne zmanjka, kakor se je v prvih kvatrah prigodilo. Plača se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 in pol gold., za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje že pol gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo pa se plača za celo leto 8 gold., za pol leta 4 gold. in za ene kvatre 2 gold.

## Slovenski jezik in pisarnice.

Če kakor blisk je zablisnula čez Slovenio misel, da se ima naš materinski jezik upeljati v naše pisarnice, v nižje in višje učilišča. Ta želja je obče razprostranjena ne samo med domorodci, temoč že med našim priprostim ljudstvom. Nemcomam in nemškutarjem sadaj prijateljsko svetujemo, da vode s sitam ne zajejmejo in se zastoj ne trudijo, nas v tem plemenitim prizadevanju zadrževati. Sadaj se ne govorí več, ali bodemo slovenščino upeljali, temoč sadaj se že le prša: kako bi jo naj ložeje in naj beržeje upeljali?

Naj ložeje delo se brani, ako se ga napčno primeš, pa tudi naj težje si mnogo polajšaš, ako se ga ročno in umno lotiš; tudi bi vsaki pravi domorodec rad pomagal slovenščini v pisarnice in učilišča, pa nekteri ne ve prav, kaj storiti. Zato hočem tukaj progovoriti, kako bi se naš materinski jezik lahko in berzo v vse naše pisarnice upeljal. Od učilišč drugikrat:

### Prizadevajmo si

1. da se slovenščina upelje v opravila posebna (Privatgeschäfte); slovenske družbe, čitavnice in tako dalje, naj upotrebujejo v vsih svojih dnevnikih (Journalen), zapisnikih (Protokolen) in dopisih naš materinski jezik; ali kde kake napise napravimo, bodi kjerkoli hoče v Slovenii, naredimo jih po slovensko (pa pravilnejši kakor je tisti zraven železnice pri celjskim kolodvoru); ako domorodci pišemo kakemu Slovencu, pišimo vsigdar po slovensko, naj je on nam pisal v kterikoli jeziku; od iskrenih domorodcov se morajo mlačni Slovenci učiti, slovenščino upotrebovati, pa ne domorodci od nemškutarjev nemškutariti. Po posebnih opravilih se bodemo pripravili in navadili slovenščino tudi v javnih opravilih upotrebovati. To je popolnoma v naši oblasti, to nam nikdo ne brani in tudi braniti ne more; to prav lahko storimo, ker je že dve, tri leta med slov. domorodci navadno, dopisovati si v materinskim jeziku.

### Prizadevajmo si

2. da se v javne službe in pisarnice častniki in vradniki namestijo, kteri popolnoma slovensko znajo. Da nam za napred ne bodo ptujcov narinovali, kteri našega jezika ne znajo, moramo skerbno paziti na vsaki list oglasitelja (Amtsblatt, Intelligenzblatt) vsih tistih novín, v kterih se javne službe za naše slovenske kraje oglašujejo, postavim: Grater- Klagensfurter- Laibacher- Triestiner- Zeitung, da v oglašju vsake take službe naročito (ausdrücklich) stoji: „es wird die vollkommene Kenntniss der slovenischen Sprache gefordert;“ to je: da, kdor želi to službo dobiti, mora popolnoma slovensko znati. Ni dosti, ako samo stoji: muss sich über die Sprachkenntnisse ausweisen; da svoje svedoče po-

kaže, to nam malo pomaga, mi le tirjamo, da slovensko zna. Ni dosti, ako stoji: die Kenntniss der slovenischen Sprache gibt den Vorzug; kdor slovensko zna, ni za naše pisarnice samo sposobnejši, temoč kdor bi slovenščine ne znal, bi bil kakor peto kolo na vozu; za sadaj tudi ni dosti ali se reče: muss die slovenische oder eine andere verwandte Sprache können; še rodjenemu Slovencu mnogo truda dela, da po slovensko uraduje, človeku pak, kteri bi našega narečja ne znal, bi bilo to za sadaj skoro nemogoče, lahko pa bode, kadar se slovenščina upelje v učilišča, in kadar se narečja slavenska sblizajo in slože. — Naj bolje in naj ročnejši bi bilo, ako bi nekteri domorodci v Ljubljani, kjer gotovo vse te Zeitung-e imajo, se te reči poprijeli. Kakor hitro v oglašju javne službe naših krajev ne stoji naročito: „mora popolnoma slovensko znati,“ naj se v naših novinah „Slovenija“ kratko tako le opomeni: „Ta in ta oblast je oglašila to in to javno službo in ni pristavila, kakor biti mora, da, kdor jo dobiti želi, mora popolnoma slovensko znati. Zakaj ne?“ Kratka beseda, pa bode gotovo pomagala. — Dalje pazimo, vsaki v svojem kraju, ali se kde človek v javno službo postavi neznajoči slovenščine, da se v novinah „Slovenija“ oglasimo blizo tako le: „Tam in tam je ta le javna služba človeku neznajočemu slovenščine dana. Zakaj to?“ — To nam tudi naj večí neprijatelj za zlo vzeti ne more; že pod Meternihom je bilo zapovedano, da morajo uradniki in častniki na Slovenskim slovensko znati, pa ta zapoved se ni spoštovala, temoč vse je nekako na tihoma po nemškutarsko mučkaló tako dolgo, da smo imeli lepo zapoved — pri oblastih in v pisarnicah pa skoz in skoz nemščino. Sadaj smemo pa svobodno se oglašiti za svojo pravico, smemo svobodno govoriti pisati in tiskati dati, oglasimo se zato, saj nam je narodnost in naš materinski jezik zagotovljen, oglasimo se možko in pametno, da nam pravice ne ostanejo samo na papirju napisane.

### Prizadevajmo si:

3. da se bodo pri naših oblastih svetovnih in duhovnih slovenska pisma in slovenski listi prijimali. Skerbimo, da se bodo slovenska pisma (Einlagen) spisovala in oblastim podavala, sicer bi jih sprijemali ne mogle. To storiti smemo. Naš verli domorodec Ambrož je še v Beč (Dunaj) po slovensko pisal, tudi iz Štajerske so dva slovenska pisma v Beč poslali, in v cesarskej pisarnici so vse to drage volje sprijeli, zakaj bi naše oblasti v naši vlastnej deželi tega ne storile? — Ako bi pak nekaka oblast slovenskih pisem sprejeti ne hotela, samo v novinah „Slovenija“ se oglasimo: „Ta in ta oblast slovenskega pisma ni sprijela.“

(Dalje sledi.)

## Rodoljubje na Štajerskim.

Al' prie smervit če se kosti  
Iztrunuti mnoga serea tuda,  
Usahnuti mnoge kervi srodne,  
Dok sadašnja slavska zemlja huda  
Pretvori se u te njive plodne.

Pesniki so preroki naroda, torej jaz tukaj besede slavnega Preradovića napomenim, katere sicer mnogo žalostnega, alj tudi veliko veselo-važnega za rodove Slave v sebi imajo. Ako se le nekoliko ozremo v različne zemlje slavjanske, gdo bode dvomil o istini tega izreka? Jaz ne mislim tukaj na neslogo, katera je skoz toliko vekov slabila Slavjane, jaz nemislim na sovraštvo, katero od naših sovražnikov rejeno, da ložej dosegnejo svoje sebične namene, je vladalo med rodovi jedne matere; — jaz samo hočem govoriti od nevernih Slave sinov, kateri so pozabljeni svojo krepko, lepo obdarovano mater se ptujoj, mačohi, brez odloga v sovražno krilo podali. — Na jednoj strani se šopirijo neumni nemškutarji, na drugoj se ošabno vzdigujejo lačni Magjaromani, na tretjoj zviti Lahomani.... Tudi raztrošeni udje drugih narodov, naseljeni med Slavjani se obnašajo, kakor da v njihovih žilah zlahtnejša kri teče od slavjanske. To so ljudje, kateri so o svojem prirodu na slavjansko celo svoje premoženje na ramici z seboj prinesli, bili so od krotkih Slavjanov dobrovoljno sprijeti, živeli so med njimi kot bratji, so obogateli, so bili častiti — z jednoj besedo, bili so odrastli, kot v lastnej domovini.

Kak pa se obnašajo zdaj med Slavjani, saj hvaležno temu velikodušnemu narodu, me bote vprašali? — Z žalostnim sercom vam moram povedati, da smo si (utique nonnullis exceptis) strupene gade v njedru krepčali. Ako sta samo dva gde med Slavjani, že hočeta gospodovati nad vsimi drugimi, — komaj pogledajo na Slavjane, katere si za sužnost v stvarjene mislijo; celi narod hočejo na svoje namembe prisiliti, ako ravno bi bile za Slavjane smertonosne.

Z temi le neprijatelji našega naroda se bomo naj prej borili, kasnej se pridejo zvunanjí sovražniki, katere pa bomo z združenimi močmi že premagali (ako Bog da in sreča junaška!)

Ostavivši mnoge primere hočem tukaj samo od jednega govoriti.

Ljutomir (Luttenberg) je terg na Štajerskem daleč okoli od samih Slovencov obdan, ino tudi v njem prebiva samo kakih 7 tverdi Nemcov, ostali vsi pa so Slovenci, kateri še dobro nemški ne znajo. Na pr. 15. velkega serpana so vpeljevali novega dekana, gospoda Cvetko-ta. Na večer mu napravijo nekako bakljado, kadar so kričali: der hochwürdige Herr Kreisdechant lebe wohl! (to je po slovensko: hodi z Bogom!) Za Slovenca sicer ni sramota, ako nezna dobro nemški, alj sram ga bodi, če neče Slovenec biti, ako ravno po-

## Austrijsko Cesarstvo.

### Dunaj.

Nj. vel. Cesar je ministru državnega zidarstva, Švarczerju, na njegovo prošnjo dovoljil iz službe odstopiti in je za ta čas, dokler se naslednik ne izbere, njegove opravila ministru kmetijstva, obertnije in terztva izročil. — Kakor doklada k Dunajskim novicam dne 23. Kimovca pove, bi bilo povelje na cesarsko armado poslano, da naj ustavnemu Cesarju priseže.

Ker je dozdana šola za rudarstvo v Štavnici (Schemnitz) na Ogerskim ogerska šola postala, na kateri se bo vse le po madžarsko učilo, je naše austrijsko ministerstvo napravilo že za prihodno leto enako začasno (provizorno) šolo v Vordernbergu na zgornjem Štajerskim. —

Deržavni zbor je imel 22. dne K. sejo, v kateri je bilo govorjeno o oznanilih odborov za prošnjo in za denarstvo. Rieger je napovedal, da bo v kratkim predlog storil zastran prisege vojšakov na ustavo. —

Iz Frankfurta se zve, da je tam zopet mir, vojšaki so premagali; Frankfurt je še v stanu obsede in pod vojaško postavo. Začetniki punta so jo večidel pobrisali. Dva uda narodniga zbora iz desne plati sta ob življenje prišla, namreč Lichnowsky in Auerswald. Ves ta ropot pa narodniga nemškega zbora ni dosti motil; on se je svoj pot pomenkoval čez Grundrechte des deutschen Volks. Ministrov novih ti zidarji nemške velikosti še zdaj nemajo.

V nedeljo ob petih zvečer je bila prva božja služba dunajske nemško-katolske srenje v sobi muzikalniga društva, pri kateri se je mnogo ljudi obojiga spola znašlo. Pridigarja Ronge in Wagner sta govorila. Ronge bo mende v Gradec šel, svoj nauk razširjat.

Dne 24. t. m. je bila poslancu Kudlichu bakljada napravljena, ker je on prvi v zboru kmetijskih reči omenil.

Kakor se iz Milana zve, je vojska z Sardiniskim kraljem še dalej do konca Oktobra vstavljena. Nihče več ne dvomi, da bo v tem času mir sklenjen.

Baron Welden, maršallajtenant je izvoljen za General-governerja v Dalmaciji.

### Slovenske dežele.

☉ Iz Koroške, 21. Kimovca. Koroški deželni sbor se je tu une dni razšel. Ljudi so ga bili že močno nevoljni in ne samo Nemci, kakor sem zadnikrat pisal, temoč tudi Slovenci so se serdili in so bili tako razkačeni in razdraženi, da so jednega svojih poročnikov (Deputirten) zdravo nabili, ko se je k domu povernil, ker je zoper Slovence in slovenstvo govoril. Pisal sem vam tudi, da se v tem sboru celo nič ni od slovenstva govorilo, pa to ni resnica. Od početka sicer nikdor ni hotel nič vedeti in nič slišati od Slovincov, v poslednjem času so pa nekteri možji prav resno, pametno in možko za slovenstvo se zauzeli in ga branili; pred vsimi pa gospod Doktor. Rulic, Slovenec rojen v Borovljah in Milonik, po domače Zdižen v Strajej vesi pri Zili. Ta dva moža sta krepko v deželnim sboru dokazovala, da na Slovenskim morajo uradniki popolnoma slovensko znati in da se v učilišča (šole) mora slovenščina upeljati. Sklenil je tudi sbor skoro jednodušno, da se ima v Celovcu učitelj slavenskega jezika in slovstva postaviti, samo dva Nemca sta se temu opirala in jeden slovenski (!) poročnik. Učitelj slavenščine je gotovo za vse Korošce, nemške in slovenske, potreben, kakor ribi voda, in skoro bi rekel, da je za Nemce še potrebnejši, kakor za Slovence. Slovenec saj od doma že slovensko zna, ako ravno neslovniško (ungrammatikalisch), in ako je mu potreba; se more tudi brez učitelja za silo slovensko pisati naučiti, pa kaj hoče začeti siromak Nemec, neznajoči slovenščine? Od leta do leta, skoro bi rekel od meseca do me-

polnoma nemški.... zna; tode smešno je od Ljutomicov, da samo kvarijo nemščino, in že mislijo, da so kakih 200 let pred drugimi Slovenci, da tedaj iz gole častiželjnosti ino neumnosti tajijo svojo lastno mater. — Meni se samo čudo zdi, kako je mogoče, da se celi Ljutomir od nekterih pritepenih Nemcev za nos voditi da, kateri pa tudi drugo neso, kot pet parklov na roki jednega samega nemškutarja — mi ga dobro poznamo. — Ali še morde dvomi-jo o prihodnih srečnih časih Slovincov? — Ako pa našo nesrečo želijo, ker zdaj nam nasproti delajo, spadajo v versto tistih, z katerimi se bomo prvo borili za svoje pravice. Taki naši sovražniki pa se morajo celo poboljšati, alj pa prijeti po svojih delih zasluženno kazin, in ta mora biti, in bode — ostra.

Kar se je bilo 28. velk. serpana v Ljutomiru zgodilo, ste brali v 19. listu Slovenije. Brez vsega vzroka so oborožani planili na mirno slovensko mladez, samo zato, da je imela slavyansko zastavo ino trakove. Slavyanske pse so jih imenovali, in ker se niso imeli z čim braniti, so jih do kervavega zbili ino pse na nje hujstili; jednemu so čerleno kapo vzeli, slavyansko zastavo so raztergali v blato vergli, po njej cepetali ino potlej se bahali z capicami: „to vam je pesja zastava, na spomin slavne (!) zmage se mora shraniti v občinskem hramu.“ Jedan pisar, tedaj človek, kateri bi saj ustavo moral razumeti, je pri djakih najdene slavyanske časopise n. p. 89. broj Novin d. h. sl. razcesal.

Nečem vam dalje popisovati dneva, kateri je Ljutomir v Abdero spremenil, samo še nekoliko napomenuti hočem, iz čega vsaki lahko sprevidi, da je tukaj samo golo sovražstvo Slovincov, ino sploh Slavyanov vzrok bil.

Prišli so bili 4 Magjari v Ljutomir (ogledovat, ino na svojo stran vabit ljudi, kakor se je na več krajevih bilo pripetilo) ter začnejo v kerčmi magjarski popevati. Štirje slovenski djaki v tistoj gostivnici si mislijo, ako tukaj Magjari smejo magjarski, bomo mi na Slovenskem tudi slavyanski smeli popevati, ino tak tudi storijo. Na to pride jedan izmed prvih častnikov Ljutomirskih, ter Magjaram, nekoliko vina obeča, ako te slovenske djake pretepejo ino iz gostivnice veržejo — pa bili so spametnejši od njega. — Tedaj Nemec ima oblast Magjaru dopustiti, da Slavyana na slavyanskej zemlji preganja?! — Zakrite si obraz slavyanski rodoljubi, verni sinovi Slave.... alj prišel dan bo odrešenja.... Poleg lepih slavyanskih zvezdic bomo nosili belo-črne trake na znamenje, da hočemo v svobodi živeti, alj pa za svobodo vmreti. Pomislite samo k našim sosednim bratom, kak bežijo tam ponočne ptice pred belim dnevom.... o da nam je samo za dva tedna Jelačića bana!

Storjena krivica se je pri c. k. poglavarstvu v Gradcu tožila, da se nam zadosti po ustavnoj poti, ker mi nečemo vračevati miléga z dragim, tudi ne hlepenimo po osveti (Rache). Kakor se nam bo ta reč rešila, bomo v Sloveniji razglasili.

V Ljutomiru se znajdejo nektare gospe, rojene Slovence kmetijskega stanu, od katerih znaš vsaki dan slišati besede: „jaz se sramujem, da sem slovenskega roda.“ Jaz se ne serdim in tudi ne smejem čez take besede, temoč vsmilujem se čez toliko nevednost in neumnost. — Ako se mi rojeni Slovenci Nemcom v naročje podamo, bodo se nam gotovo sladili alj samo na videz, od kod pa smo prišli, nam nigdar ne bodo pozabili.

Jeden učiteljski pomočnik (dobro ga poznamo) je bil naprošen k novoj maši popevat priti. Prišel je, alj ker je zapazil slavyansko zastavo, je odišel brez odlaganja. — Priporočimo ga za učitelja vsim domorodcem! — Od okrožniga dekana g. Cvetko-ta se govori, da je pri šolskem ogledovanji posebno nemščino priporočal — tega pa nemoremo verjeti, na koljko g. C. poznamo.

Tudi pritepeni nemškutarji v okolici motijo

ljudi, ker jim pravijo, da, ako je z Nemci ne potegnejo, vino nikake cene ne bode imelo. Ta je sicer prazna, dok še Austria stoji, alj vendar, če mi hočemo za dnarje svoje narodne pravice prodavati, te nismo svobode vredni, onda naj smo sužni drugih narodov, dokler slovensko koleno ne pogine. — Gerda sebičnost nigdar ni kaj spametnega zvalila, toraj se takim nemškutarjem vsegdar dolge ušesa vidijo. Dva izmed tih staljudem, ko so se na slovenske prošnje podpisavali, pravila, da bodo vsi podpisani obešeni.

Tudi bližni uradniki se slovenskim praviciam močno vstavljajo, ter nemškutarjem družijo. Na videz so ti rodoljubi, oni pravijo, da spoznajo pravičnost slavyanskega zahtevanja, da hočejo vmreti za Slavyanstvo... znajo tudi prav krasno nemškutarje obrekovati.... pa njihove djanja jim debele laži očitajo. — To so ljudje brez značaja (Character), ker po krivičnoj poti hodijo, in ako se z Nemci snidejo, ga ni hujsega zatiravca Slavyanov od njih. — Znam vam za dogodbe, ptice kukavice! od katerih vi mislite, da so Slovincem skrite — alj za ušesami se bote praskali, kadar le nekoliko ohrabreni vsim Slovincem vaše imena ino djanja oznamimo.

Mi vse, od katerih smo bili govorili, dobro poznamo, tode nečemo z njihovimi imeni oskruniti svojega slovenskega časopisa, — bomo pa je za se zapisali, da se nijedan ne pozabi, kadar pride dan povračila. Prosimo rodoljube iz vsih krajev, naj si marljivo zaznamvajo naše prijatele in sovražnike. —

Ljutomici že spoznajo storjeno krivico, in se izgovarjajo, da so tisti dan bili vsi pijani (ala vam je na čast!); da so djaki hteli zastavo na zvoniku razviti (le si jo sami kupte, ako jo hočete imeti); da so kričali, naj živi Iliria, Jelačić (to ni res; kričali so naj živi Košut, Frankobrod! jel da?); da je bilo na zastavo všito: Tod und Verderben den Deutschen (to zastavo so stotine ljudi vidile, ino kose od nje še zdaj imate, dokažite tedaj); da so je hoteli pregovoriti, naj z Slovaki deržijo (alj niste jim ne besedice pustili pregovoriti) i. t. d. Alj Abdera je Abdera, dok se ne zruši. Kako pa v resnici mislijo, nam kaže sledeče pismo na jednega djaka od g. Nedveda, oskerbnika branečke grajšine, kateri je tisti dan še z Ljutomici o toj reči se pogovarjal. Glasi se tako le:

Lieber Herr M....! Ich habe auf heute (1. Kimovca) eine Besprechung und Ausgleichung angeordnet, sehr lieb wäre es mir, wenn Sie dazu kämen, um zu hören, dass nur Missverständnis (prosimo še tedaj Ljutomicce za razglas „na svoje preljube slovenske djake!“) zu allen diesen Gehässigkeiten Veranlassung gab. Sie könnten bei dieser Gelegenheit Ihre Ansicht vortragen und ich zweifle nicht, dass es zur Vereinigung kommt; indem die Littenberger slavisch gesinnt sind (to se mora v djanju skazati, da prazne besede ne veljajo nič, smo se že prepričali) und auch in Betreff der Fahne ihre Ansicht vorbringen möchten. Ihr....

Glejte Slovenci, na Soči, na Adrii... tako se obnašajo izdajavci naroda v naših slovenskih krajevih! Pol leta smo na poboljšanje čakali, treba je zdaj, da éverstej postopamo, ako nečemo po rakovej poti. Naši bratje na Serbskem se vojujejo za svoje prirodne pravice, v Krakovi, v Pragi so zapečatili svobodo z svojoj kervjoj, Iliri so že na Ogerskim (iz Medjimurja so Magjari bežali, da jih niso mogli doiti), kjer se bodo kervave bitke bile za slavyansko svobodo; storimo tudi mi po mogočnosti, da saj svojo zemljico gadov očistimo. — Sklenem z besedam Mijata Stojanovića:

A tko žali danas poginuti  
Za pravico i svog roda srieću,  
Nije vriedan, da ga zemlja nosi,  
Nije vriedan, da se Slavyan zove;  
Čern mu obraz pred Bogom i svetom;  
Ognjoslav.

seca, od tedna do tedna bode znanost slovenskega jezika potrebnejši; od vsih uradnikov in častnikov na Slovenskem se bode terjalo, da morajo popolnoma znati po slovensko govoriti in pisati, nekteri bi se rad slovenščine naučil pa kako brez učitelja? Iz tega vsaki lahko spozna, da je za Koroško učitelj slovenščine v Celovcu neobhodno potreben.—Mi bi želeli, da bi se zmiraj več domorodcev tako oglašilo, kakor sta se g. Rulic in Milonik za Slovence in slovenstvo oglašila. To lepo in domorodno djanje teh dveh možov nas toliko bolj veseli, ker smo njeju poznali, kakor huda nemškutarja še pred nekterimi meseci, in ker sta sadaj prva javno v sboru tako krepko govorila za naš narod in za njegovo srečo. Milonik tudi naše novine „Slovenija“ marljivo bere, jih svojim sosedam posodjuje in jim karbodi razlaga, kar se v njih posebno važnega za Slovence znajde. Mi njeju zato pozdravimo: Živila domorodca Rulic in Milonik!

Iz štajerskiga. Mila mati Slovenija je bila 17. Kimovca v Ormožu venčana. Kmetje videči zaničovanje svoje narodnosti, spoznajoči radikaliste in frankfurtiste, zdramljeni po vročih Slavjanov mislih, in spazeči himbenost nemškutarov, so na vse strani razpise poslali tega obsežka: Slovenci! pridite v nedeljo bomo slovensko zastavo na toren postavili. To kaj nam je mili Ferdinand naš presvetli cesar dal, hočemo celemu svetu pokazati, naj vse, in vsi znajo, de ga ljubimo, in vse za njega in svoje pravice postavimo. Imenovanega dne po rani sv. maši se je mirna množina kmetov zbrala, ko se je per cerkvenih vratih narodno znamenje razvilo, zastavnjak je bil g. Kardinal lastnik pušenskega mlina, z rudečo kapo na glavi. Po tem se poda slavlanska čeda od farne cirkve na terg in zapoje milo pesem: Bože živi našeg carja itd. Potem pak ni bilo konca gromovitih glasov: Živio mili Ferdinand! Živio Radecky! Živio ban Jelačić! Živio regiment Kynsky! Živeli vsi domorodci! vsi Slavjani! Celi dan so ljudje veseliga obličja po tergu se prehajali in zvečer pa k plesu se zbrali. Nemškutari pak so tak zaperte okna celi den, in celo noč imeli, kak de bi tisti dan čista kuga ali kolera po Ormožu klala.

Jamničar.

### Hervaska in slavenska dežela.

Reka 14. Kimovca. Podžupan in banski pooblastenec Jožef Bunjevac se je že v tem kratkim času, kar je tukej, znal vsem prikupiti in občno spoštovanje zadobiti. Danas je bila deržana skupšina, ktero je Bunjevac začel z lepim hervaskim govorom. Izbrano je poslaništvo na bana, ki mu ima v imenu mesta svojo vdanost izreči (Ergebenheitsadresse).

Od Legrada 15. Kimovca. De se meje domovine naše od vsakteriga napadanja od strani Madžarov in njihovih tovaršev zavaravajo, je naše poglavarstvo odločilo, de se kordon od Sauriča noter do Oseka tik poleg Drave potegne. Za čuvanje tega kordona so razpostavljeni narodni stražniki. (Nov. h. sl. d.)

Osek 16. Kimovca. Naše mesto je iznenada narodno postalo; Madžaroni se večidel spreobračajo, ali pa gredo čez Dravo, in narodne bandera se vidijo vihati v doljnim in gornjim mestu. Posebno je Madžaram serece vpadlo, ko so pred nekimi dnevi slišali, de je komandant Jovič cesarsko povelje dobil, se banovim zapovedim podvreči. (Agr. Z.)

### Česka dežela.

V Pražki deputaciji, ktera se je 16. t. m. z veliko slovesnostjo v Beč podala, je blo okoli 200 mož; med temi je blo 80 mesčanskih granatirjev z njihovim majorjem, nekoliko namestnikov vsih mesčanskih stražnikov, enako število namestnikov narodne straže in en poslanec akademiskiga kardela.

Deputacija je imela trojni namen; vunder le dva razdelka sta važna, namreč:

Pervi: Bečkim narodnim stražnikom svojo

vdanost skazati z izročenjem bandera, in se vnovič z njimi pobratiti.

Drugi: Bojno ministerstvo poprositi za dovoljno število pušk za Pražko narodno stražo in akademijsko kardelo.

Tretji je bil posebni namen Pražkih mesčanov, posebno granatirjev, de bi se nerazpušenja in nevverstenja v narodno stražo zagotovili. Perva dva razdelka sta bila dovoljena. 20. dan je bojni minister deputacio sprejel in povedil, de je neka strahljiva stranka iz Prage vnovič v Beč poročila, 28. kim. hoče „Svornost“ zopet vzdigniti se, bojni minister tedaj pred 28. dnevam ne more več pušk dovoliti. Ko so pa to trije poslanci (Kolenati, Haklik, Fingerhut) razjasnili in zagotovili, de svoje glave zastavijo, ako bi se kaj nepošavniga zgodilo, jim je bojni minister zaupal, in zopet 3000, tedaj v vsim skupej 6000 pušk dovoljil. (Slav. C. Bl.)

Novica, de je knez Vindišgree iz Prage poklican k laški armadi, ktera se že nekoliko dni po več časopisih raznaša, mende ima vendar nekaj v sebi.

Tudi grenadirji, in nekteri drugi odseki sedajne posadke (Besatzung) pojdejo v kratkim za svojim mojstram. Kadar bode primerna doba, povemo nekaj več od te dogodbe in njenih vzrokov. (Národní noviny.)

### Ogerska dežela.

V Miavi 20. Kimovca. Slovaki so se vzdignili. Ali niso se vzdignili zoper kralja in postavo, ampak zoper ljudi, ki kralja vkanjavajo in postave v zlo obračajo. To že veste, de so se na Dunaju zbirali dobrovoljci, de bi Slovake na noge spravili zoper svoje zatiravce Madžare. Ker jim postava ne pomaga in se po mirni poti sužnosti oteti ne morejo, so prisiljeni s kosami, vilami, puškami in sabljami pregnati tirane svoje.

17. t. m. ob devetih zvečer smo odšli iz Dunaja na posebnim za nas napravljenim kolotegu (vozovlaku). Bilo nas je do 600 ljudi, z bojnimi pripravami in 3 konji. Duša vseh nas je bilo narodno svetovavstvo: Hurbana, Štur in Hodža, ki se je bilo še v Beču sostavilo. Brez vsakiga zadržka smo prišli iz Dunaja, za popotne liste nas nihče baralni. Brez zadržkov smo prišli po noči v Pisek (Bizenc), in po tem smo se proti ogerski meji podali. Skozi celo Moravsko, kodar smo šli, nismo našli nobeniga vojaka: pa ako bi se bili tudi s kakim vojakom srečali, bi nam nihče nič storil ne bil, ker smo imeli cesarsko bandero. Na ogerski meji smo na hribu polovici naše trume orožje dali, ki je nam avantgarda bila. Ko se je orožje razdelilo, je Štur celo trumo krepko nagovoril in njim predstavil ko velitelja Bludka, Zacha pa ko glavo od generalstaba.

Na to se je zaklela cela truma na trojnobarvno narodno slovaško bandero in pa čerumorjeno cesarske rodovine. Verbovčani, ki so za naš prihod zvedili, so nam prišli nasproti z lepim pozdravam. Dali smo jim laške razglase, de jih med laške vojsake svoje razdelé, mi smo pa mimo šli, in v Miavo po noči prišli. Na poti so nam donášali Slovaki kruha in vina, in so Boga hvalili, de smo prišli. Hurbana, kteriga ljudstvo tukej sosebno ljubi, so pozdravljali kakor mučenika svojga. Ko pridemo v Miavo (kjer je okoli 50 vojakov) sta oficir in sodnik (če prav je Madžaron) pred nas stopila, nas pozdravila in svojo službo nam ponudila. — V Verbovci ne prijemajo vojakov od drugod zapovedi, kot iz Dunaja. Od teh vojsakov se nemamo kaj bati in ljudstvo je vse za nas. Ostanek orožja smo razdelili med Miavčane in Brezovčane. Danas so imeli Miavčani pod milim nebam zbor, v kterim so slovensko svetovavstvo vspoznali, so pod predsedništvam Hurbana ondodni madžaronski magistrat restaurirali (obnovili) in odločili, 3000 pušk kupiti. Danas se v red devamo in ka-

kor hitro napravimo narodno stražo, pojdemo naprej! (Slav. jug.)

V Banatu so Serblji Bečkerek zavzeli, dne 15. kim. so začeli delati proti Kikindi; dne 11. so bili Madžari zopet se lotili terdnjav šentomaških, so bili pa po kervavim boju silno potolčeni. (Agr. Z.)

Iz bojiša samo toliko zvemo, de je bil glavni stan armade hervaško-slavonske dne 20. Kimovca v Ööröklaku. Madžari se vmikvajo, reče se, de so jo tudi od Kestelia potegnili in de se vsa madžarska vojska sbira okoli Stolniga Beligrada, v kteri pregrade delajo. Ako ga naši dobé, ne bodo več zadržka našli do Budima (Ofen).—Kanižani so nekaj glave po konci vzdignili, je tedaj poslana tje vojskuna, de jim orožje pobere. (Nov. h. sl. d.)

(Iz posebniga oznanila.) Dne 21. Kimovca je bilo glavno staniše v Semešu na Blatnim jezeru; dne 22. je imela armada v Sio-Fok in 23. v Lepšeni naprej iti, kjer se boste z armado zjediniše divizia Hartliebova, ki čez Kapošvar, Lapafeo, Ireg, Varos-Hidveg in Enieng marsira, in pa brigada Rotha, ki se čez Fünfkirchen naprej pomikva.

Dne 21. popoldne bi se bila imela sniditi v Semešu nadvojvoda Stefan nadvornik in pa ban Jelačić. Nadvojvoda se je na parobrodu iz Fűreda bil bregu približal, in je ladjo poslal po bana. Oficirji pak, kterih je velika množica zraven prišla, so vbranihi banu oditi v ladjo, na kteri so pri nadvojvodu tudi grofi Sapari in Zichy, Boethy in Perčel bili. Tako se ta pogovor ni mogel zgoditi.

Pri Stolnim Beligradu se nabera, kakor pravijo, truma 20,000 jezer Madžarov. Na poti je ljudstvo po deželi povsod sprejemalo, zlasti pak dne 21. K. z Eljen (živio).

Znano je že, de se je ena divizia lehkikh konjikov regimenta Verbnatoviga in oklopnikov Hardeggovih z hervaško-slavonsko armado združila; pozneje je še pristopila ena divizia konjikov kresovih, in z brigado Rothovo pride tudi regiment dragonov nadvojvoda Joana.

(Iz posebne doklade k dunajskim novicam). Dunaj 24. Kimovca 1848. Po ravno prijetih novicah iz glavniga staniša banoviga iz Lenkieltödy dne 22. Ban je od Kis-Komaruma neutegama in brez zadržka v Lenkieltödy prišel. Vse madžarske narodne straže so se razkropile, ali so pa orožje pometale, vojsaki so se do zdaj branili boj začeti. Pri takih okolšinah je prišel nadvojvoda palatin do armade v Vešprim. Poslal je do Bana grofa Zichy in ga je dvakrat k sebi v Semeš prosil, de bi se pogovorila, to de Ban se je branil, rekoč, de ni čas pogovorov, dokler se njegove pravične želje ne izpolnijo, in je še pristavil, de bo z vsemi vojsaki, kteri avstrijskimu bojnemu ministru pokorni ne bodo, kot z puntarji ravnal. Na to se je palatin na Dunaj podal, kamor je danas dopoldne prišel. —

Ravno zvemo od 23. K., de je ban že do Stolniga Beligrada (Stuhlweissenburg) brez vsiga zadržka primarširal. Ljudstvo in narodne straže so povsod bana kot odrešenika sprejemale. Po odhodu palatina so cele trume narodnih stražnikov tabor zapustile. Palatin je svojo čast ogerskiga palatina v roke nj. veličanstva položil; vendar se ne ve, ako bode nj. velič. kralj privoljil ali ne. Pričakuje se cesarjeva odločba zastran sedajnih okolišin v Pešti.

Terdnjava Arad, narlepši na Ogerskim, je v rokah cesarskih vojsakov; komandant ni hotel Madžaram štukov iz terdnjave dati, marveč je rekel, de v tem madžarsko-slavlanskim boju ne misli ne z enim ne z drugim potegniti.

Nadvojvoda palatin je mende zopet Dunaj zapustil. —

Dne 17. Kimovca je prebral predsednik ministerija Batjani imena novih ministrov, ki so: Ghyczy, Šentkiralyi, Alex. Erdödy, Nik. Vay, Kemeny, Eötvös in Mešaros.

## Nepolitiški del.

### Na grobu neumerjočiga Dolinarja.

Vstopim se v nedeljo zjutraj 17. t. m. pred hišo in rečem sam pri sebi, „Danas ne greš v Beč, ker se nič sosebniga ne sliši. Republikanska plaža, med katero se undan ogerski poročniki ljubljenu Caru vkljub ogorku vergli, se je sicer vnela, al z mokro čunjo bi jo bil človek lahko pogasil, in ne bi bilo treba polne ulice vojsakov; — torej je grojenje Madžarov zastoj bilo.“ Imel sim operte oči na ogerske hribe, iz-zad katerih je solnce nekako revno vstajalo, in vendar sim si mislil: „Oj, solnce milo! morebiti gledaš na dva slavjanska brata, katera edin proti drugimu petelina pušk nategujeta,“ in žalost mi serce zaliva. „Pojdi se po polju sprihajati,“ me opominja notrajin glas; „stopi v svetlišče narave, ona zaceli vse rane.“ — In grem se po polju sprehajati, stopim v svetlišče narave: Krasne doline se pred mano stegujejo, po njih lepe rožice stojé; po dolinah šumlja čist potok, ob potoku me vesele dekleta srečujejo, ki gredo k božji službi, kamor jih zvon vabi, al — po družih dolinah sim rožice nabiral in jih v vence vil; v drug potok sim kamničke metal, drugače dekleta so me srečovale, ko sim ob potoku ovčice pasil, in zvon je vse bolj jasno pel — žalost neče jenjati! — Pridem k pokopališču — kraju miru — in otolaži me misel: „Ni je rane serca, ktere bi črna perst ne zacelila!“ — Stopim noter, prebiram napise, al — vedno nekaj kliče: „Tvoji družog počivajo!“ — Vernivši se, pridem po desni strani v koticček blizo vrat — tu žaluje nizek spominček nad zarašenim grobam. Kdo nek tukaj počiva? — Perstopivši nabiram vsekane čerke v besede:

Thomas  
Dolliner,  
K. k. Hofrath,  
Dr. der Rechte;  
geboren zu Dörfern in Krain  
am 12. December 1760,  
gestorben zu Wien  
am 15. Februar 1839.

„Kuraltov Tomaž!“ — mi po sili vjde, in se naslonim na spominik v misli zamaknem! — Pridem k sebi v kratkim in porečem: „Slovenec, ne obupaj! — Bog ti je dal dar uma. — Ta, ki tukaj le v ptuji zemlji počiva, je stopil iz bajtice slovenskiga ratarja na stolico učenih šol, ne po prijatljih, ne po perlizvanju, — tega Slovenec ne pozna — ampak po svoji učenosti, ktere mu niso dale nemške šole, ampak dar slovenskiga uma; in Nemci, kateri nam vedno, zares prav nedolžno očitajo, de vse, kar vemo, od njih izvira, so se vendar morebiti kaj maliga od njega naučili, kar poprej še niso znali — in oni so krivi, de se njegova učenost ni po slovenskih krajih zlivala, oni le krivi, de je veliko Dolinarjev v dolini ostalo, in za to Nemcam hvalo vemo; in ko bi njegova mati sankej le prišla, bi še ne vedla, na kateri grob ima poklekniti, in za to tudi Nemcam hvalo vemo! — Grem, in — žalost neče jenjati! — Vi, gospod vrednik sprijemite tole rožico, nar lepši iz-med vsih, kolikor jih na grobu raste, izvir žalostniga nadahnutja za slovenskiga pesmenika!“

Ti pak, moj rodoljubni Slovenec! ko se od Metlike (?) (Mödling) proti Beču popelješ, bodeš videl na levo revno počivališče med vinogradi; čez poderto ozidje se, po versti drugi, pohlevno vzdiguje učeniga sorojaka spominik, pogledal ga boš in z mano zdihtil: „Tamle tudi edin počiva, kteriga je krivica njegovimu narodu odpeljala!“

### Primeri junaštva slavjanskiga.

#### Ermak.

Proti koncu šestnajstiga stoletja, ko je v Rusii vladal Ivan grozni, je nek donsko-kozački četnik (glavar), z imenom Ermak z nenavadnim junaštvom svoje ime neumerjoče storil. Ne imajoč pod svojo oblastjo več kot 6000 ljudi, sklene s to malo vojsko priti v Sibir, in tam prevzeti vikši oblast Tataram, kakor so jo oni bili vzeli mestnim gospodarjam.

V ta namen si pripravi vse potrebne stvari, uredi svojo vojsčico, ji predpiše neke postave: postavi kazni, in se na pot poda. Kakor pride v Sibir, se vzdignejo vsi stanovavci zoper njega, so pa mogli vsi eden za drugim odstopati izpred kozačkiga ogneniga orožja, kteriga takrat še poznali niso. Pri vsem tem, de so jih veliko z njim pokončali, so se ven-

dar tako krepko vpirali in branili, in se je toliko kervavih bojev dogodilo, de je Ermakova truma v kratkim na 2 tisuča ljudi spadla. Ali on se neprestraši s tim, ampak gre z malim tem številam le naprej, premaga večkrat Kušuna, narmočnejšiga tatarskiga glavarja v celim Sibiru, vzame neke mesta, prejde Tobol, prejde Kertis, in derzne z samimi štiri sto ljudmi vlesti v Tibir, Kušunovo prestolno mesto. Košun, opuščen od svojih, pobegne v pušavo.

Ermak je izpolnil vse svoje namere, in je pravi kralj postal, to de za to se ne pusti preslepiti od sreče svoje. Viditi se v sredi sovražne zemlje, pomisli, de bi narbolje bilo, na znanje dati svoje boje tudi ruskimu caru. To pomisli in stori. Leta 1580 se poda na pot iz Sibira v Moskvo poslaništvo od 50 Kozakov, ki so ruskimu caru mnogo predragih kož na poklon nesli.

Med tem pa Ermak svojiga čudniga vojskovanja ne prejenja, on obhodi zmagonosno kraje reke Irtaša, in pride dalječ do njeniga izliva, sprejme in vljudno odpravi poslance nekih sibirskih vojvodov, in se z svojim milostljivim in pravičnim vtdananjem prikupi celimu narodu. Ali še mu je ostalo mnogo sovražnikov za pokoriti in vkrotiti. Obseden od njih v Tibiru, in v stiske zavoljo glada pripravljen, vjde iznenada eno noč iz mesta, in kar ne poseka, razira (razžene). Samo 500 vojsakov mu je še ostalo, pa tudi takrat ta človek neslišane derznosti ne opusti misel daljšiga vojskovanja. Gre v poldnevne strani Irtaša, podjarmi ondotne stanovavce in se na koncu kot vsedobitnik v svoj Tibir verne. Ali tu pride kmalo konec teh čudežev.

Kušun, nevtrudljivi Ermakov sovražnik, ker ga z silo premagati ni mogel, se poprime goljufije. Pošlje k njemu neke skrivne svoje priveržence, ki se mu polažejo, de pride en karavan z njim tergovat, in ga tako izvabi iz grada, po noči skočijo na-nj iz zasede in mu skorej vse tovarše pobijejo. Po narhrabriši brani se vidi Ermak na zadnje čisto samiga, ter se vmakne; ali pridši do neke reke in namenjen v čolnič skočiti, pade v vodo in vtone. Težki oklep, dar moskovskiga cara, ki ga je na sebi nosil, ga potegne na dno.

Tako pogine ta Slavjan, edini človek, o čigar junakoserčnosti in hrabrosti bi nar derzniši ljudje dvomiti vtegnili, ako bi je nam zgodovina z dokazi svečano ne poterdila.

Po njegovi smerti prevzame zopet Kušun svoje dežele; ali kmalo mu jo vzamejo Rusi, kateri izgubivši od gladu in truda skoraj vso svojo prvo vojsko, še Ermaku v pomoč poslano, so koj z drugo prišli, so premagali in pod se spravili celi Sibir, ki je od tistiga časa še zmiraj v njihovi oblasti. (Podunavka.)

### Pomenki odbora slovenskiga društva v Ljubljani.

17. Velk. Serp. so bile prevzete pridige v rokopisu od čast. gosp. fajmoštra Vertoveca prepušene, se odloči zahvala g. pisatelju in pridige se izročijo škofijski presoji.

Sklep, na poziv herv. d. sl. odseka finan-

cialniga, prineske za bojno denarnico nabirati. Volitev čast. gosp. stolniga dekana Urbana Jerina v družbeni odbor namesto rajniga uda Dr. Krobata.

26. Velk. Serp. Dopis na Slovenijo na Dunaju zastran prideržanja šole za porodnično (za babice) v Ljubljani.

Zaznamovanje nekterih prijemnikov na raznih krajih zastran prineskov v hervaško bojno denarnico.

Predlog nabere slovenskih besedi od slavjanskiga društva v Gorici.

Sklep, nabirko slovenskih pesem „Slovenska gerlica“ v dveh zvezkih ob enim na svitlo dati.

Poročilo teržaške sodne oblasti v rečeh tiska, de se je pravda pričela zoper vredništvo avstrijskiga Lloydja zavoljo sostavka: Glas iz Krajanskiga.

Sklep; zapisanim družtvenim udam, ki še zastanih prineskov odrajtali niso, primerno opombo sporočiti.

3. Kimovca. Sklep, prošnjo na ministerstvo očitniga učenja poslati zastran ustanovljenja vsenciliša v Ljubljani.

Pogovor čez nove slovenske imena mes-cov, kakor jih je čast. g. fajmošter Potočnik predložil; sklep, jih očitni presoji po časopi-sih izročiti.

Ponudba gosp. pravnika Tomana, de bi naberu svojih pesem družtvu za natis pripustil. Se prevzame, kadar bode denarnica pri moči.

Ponudba g. Drobničja, zastran posloven-jene vesele igre Kotzebuetove Se izroči od-boru za veselice.

Izročenje slovenskiga besednika brez na-slova, ki ga je g. Pikard družtvu posodil. Se sprejme z zahvalo.

12. Kimovca. Prevzetje čistiga zneska zadne gledišne veselice z 85 gold.

Sklep nabranih 500 gold. na finančni odsek v Zagreb poslati.

Sklep, razjasnenje na ministerstvo poslati zastran barvniga prepira.

Pogon sodnjiga preiskovanja zoper vred-ništvo avstrijskiga Lloydja.

Dopis noviga uda iz Tešina.

Izročenje rokopisa od g. Jurja Varl-na za spise, ki jih ima družtvo na svitlo dajati.

20. Kimovca. Pregled najetih izb za družtvo v Virantovi hiši.

Pogovor zastran potrebne hišne naprave, in zastran varstva teh sob.

Sklep, de se odrajtanje kvartalnih done-skov vselej le za tiste kvatre vzame, v kte-rih, če prav tudi proti koncu, se zgodi.

Prevzetje od g. Cafa in M. Zagorca po-slanih priprav za slovenski besednik; se sklene, jima zahvalne pisma poslati.

Povabilo vredništva „Slovenske Lipe“ v Pragi zastran dopisateljcev.

Gosp. Potočnik fajmošjer oznani, de bode njegova slovenska gramatika koj doveršena.

V Ljubljani 21. Kimovca 1848.

Odbor slovenskiga društva.

### S m e s.

Pretečeno nedeljo (24. K.) je imela biti svečanost Ljubljanske straže, namreč sv. maša pod milim nebam, h kateri se je tudi narodova straža iz Krajna pričakovala. Ker Ljubljanski stražniki, ne vemo prav za kaj, slavjanskib (in zdaj za naprej tudi krajnskib) belomodro-rudečih trakov terpeti ne morejo, akademijska legija, v kateri se duh časa živejši in resnič-niši vpodobuje, se pa od njih ločiti ni hotla ne smela, je bilo po dolgim pretresanji skle-njeno, de se pri ti slavnosti ona kar vdeležila ne bode. To de človek obrača, Bog oberne. V nedeljo je bilo deževno, in ni bilo ne ljubih Krajncov ne sv. maše na polji. — Eni zdaj slovensko družtvo v Ljubljani dolžijo, kakor de bi bilo ono deževno vreme napravilo in slo-venski mladosti odrečeno obhajanje skazilo. —

Na Dunaj so bili pred nekoliko dnevi nekteri slovenski kmetovavci iz Štajerskiga prišli, se nekoliko prepričat, kaj de tam slovenski poslanci počnejo. Koj jih zasle-di nek štajerski nemškutarski poslanec, ter jih tako le vpraša: No, kmetje, kaj bi rajši imeli, ali nemške urkunde in pa nič placati, ali pa dobro plačati in slovenske urkunde. To de dali so mu primerni odgovor, de je z dol-gim nosam odrinil; namreč: Vendar bi nam bilo bolj vstreženo z slovenskimi pismi, de bomo saj vedili, kaj se po pisarnicah godi: saj brez davkov tako nikoli ne bomo in tudi biti ne moremo. —

\* V Lvovu je pri besedi Fišhofu na čast napravljeni, Dr. Malisz zdravico nemškimu narodu izgovoril, rekoč: Zdravica ta bodi Nemcam, vendar Nemcam pravim, zlahtnim in pravičnim, kakoršniga se pa še nemški narod doslej zkazal ni. On je pogubil naše brate v Poznanju in se je z lakomnim odvzet-jem starodavnih mej oskrnil. Jaz, ko demo-krat hočem, de bi Nemci bili veliki, svobodni, plemeniti. Tode Nemci ne bodo veliki, dokler ne bodo pravični. Dozdaj niso taki, in za tega voljo jih ko Slavjan in Polak rad imeti ne morem. Nemci niso in biti ne morejo svo-bodni, dokler jih duh pravice in svobode, dokler jih slavjanski in francoski duh ne pre-sine. Ko Polak hočem, de bi svoboda z pla-menam svojim celi svet razžarila, in za tega voljo hočem, de bi Nemci na podstavi pravič-nosti zidali svojo svobodnost. Dosihmal so izkali velikost svojo v zatiranju drugih na-rodov.

\* V Pragi so med trideset kompanijami narodne straže samo štiri svoj glas za nemško velenje (komando) dali, vsih 26 drugih se derži češčine, tudi oficirji so le svobodomi-selni in rodoljubni može izvoljeni. Iz tega se vidi, kako de je knez Vindišgrec nemško reč rešil v Pragi, kakor je Augsburgerca tro-bila. —